

آذر حیات

مجموعه اشعار غلام رضا آذر سینی آذر

به کوشش: سید محمد رستگار

مقدمه و حاشی: جواد ناشی و تربت،

ketab.ir

انتشارات شاعران اهل بیت علیهم السلام

دیوان آذر خراسانی

به کوششی سید محمد رستگار

مقدمه و حواشی: جواد هاشمی «ترت»

صفحه آرایی: آتلیه امینان

طراحی جلد: حامد بی‌آبی

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: چاپ گنج

شابک: ۹۶۰-۶۰۵۱-۱-۳

قیمت: ۵۰,۰۰۰ تومان

سرشناسه: آذر حقیقی، غلامرضا، ۱۳۸۰، ۱۴۰.

عنوان قراردادی: دیوان

عنوان و نام پندآور: دیوان آذر خراسانی، مجموعه شعر غزلیات آذر خراسانی، به کوشش

سید محمد رستگار، با مقدمه‌ی جواد هاشمی «ترت»، آذر خراسانی، اهل بیت (ع).

مشخصات نشر: تهران، شاعران اهل بیت علیهم السلام، ۱۳۸۰

مشخصات ظاهری: ۶۴۸ ص.

شابک: ۹۶۰-۶۰۵۱-۱-۳

وضعیت فهرست نویسی: فهرست نشده

موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۴

موضوع: شعر مذهبی فارسی - قرن ۱۴

شابک افزوده: رستگار، سید محمد، ۱۳۸۰ - گردآورنده

شابک افزوده: هاشمی، جواد، ۱۳۵۶ - مقدمه‌نویس

شابک افزوده: مجمع شاعران اهل بیت (ع)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵: ۹۶۹۷/۳۲۵۵۹

رده بندی دیوبی: ۸۵۱/۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۱۰۹۰۴

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی،

خیابان شهدای زاندارمیری، پاساژ کوثر، پلاک ۷

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۱۶۹۷-۹، سامانه پیام کوتاه: ۰۲۱-۳۰۰۰۷۷۷

www.ArameDel.ir

بسم الله الذی خلق النور من النور

در یکی دو دهه‌ی اخیر، تبلور و تلاؤ اشعاری که بار امانت به دوش می‌کشند و در خفا، ان تترت و طهارت بیت‌های دم می‌زنند و به دور کعبه‌ی وجود این ذوات متأسسه براف می‌کنند و از پرتو این انوار هدایت و معرفت، روشنی وام می‌گیرند، به حدی بسیار بوده که به انصاف باید این طیف از شعرها را از پرمخ‌استازین گونه‌های شعری برشمرد.

در همین راستا مجمع شاعران اهل بیت (علیهم‌السلام) در شهریور سال ۱۳۹۱ با اهداف گوناگون در حوزه‌ی شعر آیینی، مذهبی، ولایی و شیعی تأسیس شد و فعالیت خود را آغاز کرد.

برگزاری همایش‌ها، کنگره‌ها، جشنواره‌ها و اردوهای ادبی، هم‌چنین راه‌اندازی کلاس‌ها و کارگاه‌های شعری به منظور ارتقای سطح شاعران و نیز انتشار مجموعه‌های شعری یا برپایی سلسله جلسات نقد و گفت‌وگو یا نقد شعر یا انعقاد محافل رونمایی و در این راستا تعامل میان شاعران پیش‌کسوت و شاعران جوان و خلاصه تلاش برای ایجاد همدلی و همراهی میان شاعران سراسر کشور که به بارگاه قدس اهل بیت (علیهم‌السلام) راه یافته‌اند از اهداف برشمرده‌ی مجمع به شمار می‌رفت که در سال‌های آغازین کم و بیش توفیق ادای دین را یافته و شکر آن را بر خود واجب می‌دانیم.

یک دیگر از برنامه‌هایی که در فرایند کارهای مجمع قرار داده شده، این بوده که در مسیر ترویج و تبلیغ شعر شیعی و ادب ولایی به احیای برخی دواوین شعرای مذهبی بپردازد.

مجمع شاعران اهل بیت (علیهم‌السلام) به سبب رسالتی که بر دوش دارد، خود را موظف می‌داند تا به حدّ توان، گرد و غبار گمنامی و کم‌نامی را از آئینه‌ی نام و یاد بعضی چهره‌های حوزه‌ی شعر آئینی بزدايد؛ همین امر خطیر و نیز استقامت دادن عنوان دیوان، سبب می‌شود تا در مواردی هم نسبت به سطح اثر اغماض داشته باشد.

دوره‌های پیشین و داریم از میان شهرها و شعرها به سراغ شهر خراسان و شعر خراسانی رفته‌است. خراسان، گذشته از تشعشع آفتاب حضرت شمس‌الشموس (علیهم‌السلام) از گذشته‌ها در دیار شعر و سخن بوده و با ادب و اهل ادب، پیمان و پیوند داشته و در هر سبک به گنجینه‌ی مهد محافل و مجامع ادبی بسیاری بوده و ادبا و شعرای فراوانی را به خویش دیده‌است.

امیدواریم به مرحمت پروردگار و عنايت ائمه‌ی هدی (علیهم‌السلام)، پس از تحقیق، تصحیح و تدوین دیوان‌های مورد نظر، شاهد انتشار یک یک آن‌ها باشیم:

چون به گرد سخن بوب ز کرده چو صبا؟
بوی یوسف ز گریبان سخن آیدام

مجمع شاعران اهل بیت (علیهم‌السلام)

حسین حیدری

فهرست

مقدمه به قلم جوادهاشمی «تربت» / ۱۹

هشتاری از شاعر (۱) / ۵۶

هشتاری از شاعر (۲) / ۵۸

۱. توحید و مناجات / ۵۹

مربع ترکیب توحید و مناجات / اول / نام به نام تو، ای واجب الوجود! / ۶۱

۲. حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله / ۶۵

ولادت حضرت رسول مکرم صلی الله علیه و آله / تا سالی که بی بی پرده از رخ برگرفت / ۶۷

مبعث حضرت نبی اکرم صلی الله علیه و آله / مژده! یاران! رخ دل دار دیدار شده / ۶۹

مخمس مبعث (۱) / تا چند، دلا! با غم، پیوسته هم می ماند / ۷۲

مخمس مبعث (۲) / ای دل محنت قرین! خیز و دمی شاد شو / ۷۴

مدح و منقبت حضرت ختم المرسلین صلی الله علیه و آله / نبی ابطحی، شاه عظیم / حمد مختار / ۷۹

مصیبت حضرت خاتم النبیین صلی الله علیه و آله / فلک را اول جور و جفا با اهل عالم / ۸۲

مصیبت حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و آله / به خلق ماسوا شور دگر شد / ۸۴

۳. حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام / ۸۷

ولادت حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام / مژده! یاران! آشکار از پرده، حسن یار شد / ۸۹

موالید ماه رجب المرجب / باز یاران! حسن جانان، جلوه ها از سر نمود / ۹۲

مربع ترکیب ولادت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام / البشاره که صبا مشک فشان... / ۹۵

مخمس رجبیه (۱) ولادت چهار امام / باز ابر رحمت حق، خیمه در عالم کشیده / ۹۹

غدیریّه (۱) / بر گوش جان سروشی، خوش دل پذیر آمد / ۱۰۵

غدیریّه (۲) / از نخستین روز خلقت بی نظیر آمد علی / ۱۰۷

مربع ترکیب مدح و منقبت حضرت اسدالله الغالب علیه السلام / یا علی! ای که در اقلیم... / ۱۰۹

مصیبت حضرت امام المتقین علیه السلام / عجب شور عظیمی در جهان گشته به پا امشب / ۱۱۳

مصیبت حضرت سید الوصیین علیه السلام / تاز تیغ، ابن مرادی تارک حیدر شکست / ۱۱۵

مصیبت حضرت یعسوب الدین علیه السلام / بیا ای دل افغان سر کن که شد شوری... / ۱۱۷

رباعی / در فرّ و شباب، چرخ پیر است امشب / ۱۱۹

رباعی / در وجد و شغف، کون و مکان است امشب / ۱۱۹

رباعی / سیزده ماه رجب با رخ ماه / ۱۱۹

۴. حضرت خاتمه راهرا علیه السلام / ۱۲۱

ولادت حضرت امّ النّساء / نقباء النّجباء علیه السلام / باز جانان جلوه‌ای در ملک امکان... / ۱۲۳

مخمس ولادت حضرت فاطمه الزّهرا علیه السلام / ایزد در رحمت به جهان وا کند امشب / ۱۲۵

مخمس ولادت حضرت صدیقه علیه السلام / ای دل! اگر مایلی به طور تجلّا / ۱۲۸

مخمس ولادت حضرت انسیه الحور علیه السلام / باز صبا عنبرین ز لطف دادار شد / ۱۳۲

ازدواج حضرت علی علیه السلام و حضرت زهرا علیه السلام / به در خانه، هوای کوی جانان... / ۱۳۵

مخمس جشن ازدواج حضرت علی علیه السلام و حضرت زهرا علیه السلام / فتاد دوشم این هوا ز... / ۱۳۷

مصیبت حضرت صدیقه طاهره علیه السلام / فلک، دانی چه ظامی از تو بر زهرای... / ۱۴۲

مصیبت حضرت صدیقه مطهره علیه السلام / غم خور امت! این سال زارم، ای پدر! / ۱۴۴

مصیبت حضرت مادر سادات علیه السلام / زیب ریاض جنان، فاطمه! / ۱۴۶

مصیبت حضرت مادر کائنات علیه السلام / ز بعد رحلت ختم رسولان / ۱۴۸

۵. حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام / ۱۵۱

ولادت حضرت امام مجتبی علیه السلام / باز از پرده عیان، بارقه‌ی ذوالمنن است / ۱۵۳

ولادت حضرت امام حسن علیه السلام / البشاره! در جهان رخ، جلوه‌گر دارد حسن / ۱۵۵

ولادت حضرت کریم اهل بیت علیه السلام / دوشم آمد پیک جانان زد مکرر حلقه بر در / ۱۵۷

مصیبت کریم آل الله علیه السلام / به پا در ماسوا شور دگر شد / ۱۶۰

مصیبت سبط اکبر علیه السلام / فلک! باز از جفایت دور اندوه و محن آمد / ۱۶۲

۶. حضرت ابا عبد الله الحسین (علیه السلام) / ۱۶۵

ولادت حضرت ابا عبد الله الحسین (علیه السلام) / یگانه کوکبی از آسمان قدر، تابان شد / ۱۶۷

ولادت حضرت مولی الکونین (علیه السلام) / البشاره! کز جمالش جلوه‌ها دارد حسین / ۱۶۹

مخمس ولادت حضرت سید الشهدا (علیه السلام) / دوشم اندر خانه‌ی دل، جلوه‌ی ... / ۱۷۲

مصیبت خامس اصحاب کسا (علیه السلام) / حسین! ای جان فدا در راه حق! جان هافدای تو! / ۱۷۵

السلام علی ساکن کربلا / از مدینه رو به سوی نینوا خواهم نمود / ۱۷۷

تنور خولی (علیه اللعنة والعذاب) / مگر، ای عزیز مادر! که نموده میهمانت؟ / ۱۷۹

دروازه‌ی کوفه / نه عجب بود ز کوفه، اگر انقلاب دارد / ۱۸۱

بر راه، نصرانی / از فروغ روی جانان شد منور خانه‌ام / ۱۸۳

مصیبت اربعین (۱) / کاروانی است کز او سوز در می‌آید / ۱۸۵

مصیبت اربعین (۲) / بر سر کوی تو جسمی ناتوان آورده‌ام / ۱۸۷

بازگشت، کاروان / مدینه / شنیدم کاروان غم‌قرینه / ۱۸۹

تخمیس غزل / حاشا / آن خداوندی که خلق این قوی بنیاد کرد / ۱۹۱

تخمیس غزل / مت / و جرد / نغان! ز کج روی چرخ و طرح رنگ نویش / ۱۹۳

تخمیس غزل / محفوظ / صبی / شاه دین گفت: من پابست عشق روی جانانم / ۱۹۶

تخمیس غزل / مقبل / ای خون حیا! که نهر، روان گشتت از گلو / ۱۹۹

تخمیس غزل / صغیر / اصفهانی / آن به نورش نور خالق یکتاستی / ۲۰۱

۷. حضرت امام سجاد (علیه السلام) / ۲۰۵

ولادت حضرت سید الساجدین (علیه السلام) / سپهر قدر را ز چرخ ماهم بی‌قرین دارد! / ۲۰۷

مخمس ولادت و منقبت و مصیبت حضرت زین العابدین (علیه السلام) / ای شاه قرین غمی / ۲۱۰

مخمس مدح و مصیبت حضرت علی بن الحسین (علیه السلام) / در بند غم، ای دل! تا ... / ۲۱۳

مصیبت حضرت امام سجاد (علیه السلام) / فلک! دانی چه خون‌ها در دل / ۲۱۶

۸. حضرت امام باقر (علیه السلام) / ۲۱۹

ولادت حضرت باقر العلوم (علیه السلام) / باز از کنوز رحمت و الطاف کردگار / ۲۲۱

مخمس مدح و منقبت و مصیبت حضرت امام باقر (علیه السلام) / ای که قرین غمی به ... / ۲۲۳

مدح و مصیبت حضرت ابا جعفر امام باقر (علیه السلام) / خدیو ملک امکان، سر سبحان / ۲۲۸

مصیبت حضرت محمد بن علی الباقر (علیه السلام) / فلک! تا کی سر کین با عزیزان خدا / ۲۳۰

- مدح و مصیبت حضرت امام صادق علیه السلام / شه دنیا و دین، مرآت جانان، جعفر صادق / ۳۳۵
 مخمس مدح و مصیبت حضرت امام صادق علیه السلام / ای دل! اگر واره‌ی ز قید علایق / ۳۳۷
 مصیبت حضرت صادق آل رسول علیه السلام / فلک از روز ازل جور به خویان دارد / ۲۴۰
 مصیبت حضرت جعفر بن محمد الصادق علیه السلام / کرد منصور چنان ظلم که شداد نکرد / ۲۴۲
 مصیبت شیخ الانم علیه السلام / فلک! جور و ستم با آل طاهات کی و تا چند؟ / ۲۴۰

۱۰. حضرت امام کاظم علیه السلام / ۲۴۷

- مصیبت امام موسی بن جعفر علیه السلام / کسی کاو جلوه‌ی جانان، عیان، پیش نظر دارد / ۲۴۹
 مصیبت حضرت باب الحوائج علیه السلام / در فنون بندگی، گر بنده‌ای ارشاد شد / ۲۵۱
 مدح و مصیبت حضرت موسی بن جعفر علیه السلام / شه جن و بشر، مرآت داور، موسی کاظم / ۲۵۳
 مصیبت ابراهیم سرت کاظم علیه السلام / فلک! سبط پیمبر را مکان، زندان سرادادی / ۲۵۵

۱۱. حضرت امام رضا علیه السلام / ۲۸۷

- ولادت حضرت ثامن الانم علیه السلام / باز در جلوه، فروغ رخ دل دار آمد / ۲۵۹
 ولادت حضرت ثامن الحجج علیه السلام / الباره که شه ملک و لامی آید / ۲۶۱
 ولادت حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام / البشاره! کز پس پرده عیان شد روی جانان / ۲۶۲
 مخمس ولادت حضرت شمس الشموس علیه السلام / رفرفروردین از دمن، هویدا شد / ۲۶۵
 تخمیس غزل حافظ / خسروا! بادل پر ناله و آه آده ایم / ۲۶۸
 مصیبت حضرت معین الضعفا علیه السلام / فلک! دور ستم، ترعه ز نام غر بیان شد / ۲۷۰
 مصیبت حضرت غریب الغربا علیه السلام / شنیدم بوالحسن، شادان را ساز / ۲۷۲

۱۲. حضرت امام جواد علیه السلام / ۲۷۵

- ولادت حضرت محمد بن علی التقی علیه السلام / ماهی شده در ماه رجب، جلوه‌گر / ۲۷۷
 ولادت حضرت ابن الرضا علیه السلام / مؤده! یاران! حسن جانان در تجلا گشته امشب / ۲۷۹
 میلاد حضرت جواد العالمین علیه السلام / عاشر ماه رجب، ماهی ز یثرب سرزند / ۲۸۱
 ولادت حضرت جواد الانم علیه السلام / باز، یاران! جلوه‌ی جانان پدیدار آمده / ۲۸۳
 مدح و مصیبت حضرت امام محمد تقی علیه السلام / گل ریاض جنان، نور کردگار، جواد / ۲۸۵
 مصیبت حضرت ابا جعفر امام جواد علیه السلام / نمی دانم چه رو داده که خلق ماسوا گرید / ۲۸۷
 مصیبت حضرت امام جواد علیه السلام / فلک! با آل پیغمبر بسی جور و جفا کردی / ۲۸۹

مخمس ولادت و منقبت حضرت علی بن محمد النقی علیه السلام / باز از سپهر دانش... / ۲۹۳
مدح و مصیبت حضرت امام هادی علیه السلام / خوش آن دل! کز ازل دارد، ولای... / ۲۹۶
مرثیه حضرت هادی علیه السلام / فلک داری سر کین با عزیزان خدا تا کی؟ / ۲۹۹

۱۴. حضرت امام عسکری علیه السلام / ۳۰۱

ولادت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام / باز کنز جود حق را فتح باب دیگر است / ۳۰۳
مخمس مدح و مصیبت حضرت ابا الحجة علیه السلام / باز شدم در بدن، مرغ روان نغمه زن / ۳۰۵

۱۵. حضرت صاحب الزمان علیه السلام / ۳۰۹

ولادت با سعادت حضرت حجة بن الحسن العسکری علیه السلام / مژده! یاران! رخ جانان... / ۳۱۱
نیمه شعبان، نیم شبان، دهر پیر، عهد شباب از سر گرفت / ۳۱۴
ولادت حضرت امیر المومنین علیه السلام / مژده یاران! مژده یاران! حسن جانان... / ۳۱۵
مخمس ولادت حضرت صاحب العصر علیه السلام / تا چند، دلا! با غم و اندوه قرینی؟ / ۳۱۸
مخمس ولادت حضرت صاحب الزمان علیه السلام / سحرم ز کوی جانان، چو شمیم عنبر آمد / ۳۲۳
اللهم طال الانتظار / یارب! ایستادن پنهان گر عیان می شد، چه می شد؟! / ۳۲۶
اللهم عجل لولیک الفرج / الا! اسید! اسید! از نظر هایی نهان تا چند؟ / ۳۲۸
منجی عالم بشریت / غم مخور ای دل! جهان، بری گلستان می شود / ۳۳۰
ظهور حضرت نور / یارب! آن گنجینه ای را کی خواهد رسید؟ / ۳۳۲
استغاثه ای به حضرت بقیة الله الاعظم علیه السلام / خوش آن دنیا که در آن دیار، یار، تو... / ۳۳۴
تخمیس غزل حافظ / آن قدر، ای دل! از هجر روی جانان غم مخور / ۳۳۶
رباعی میلاد / میلاد شه کون و مکان است امشب / ۳۳۹

۱۶. چهارده معصوم علیهم السلام / ۳۴۱

چهارده نور / آنان که در اطاعت حق سر نهاده اند / ۳۴۳
نوحه ای انوار خدا / شد چارده انوار خدا طالع و رخشان / ۳۴۵

۱۷. حضرت زینب کبری علیه السلام و... / ۳۴۹

مدح و مصیبت حضرت عقیله بنی هاشم علیه السلام / به بحر غم، در خشان گوهر... / ۳۵۱
مصائب حضرت شریکه الحسین علیه السلام / زینب اندر قتلگه گفتا: چه خوش ما و اگر فتم / ۳۵۴

۱۳
دوران آثار و آثار

مصیبت خروج کاروان از کربلا/ ای خفته به خون! روی تو نادیدم و رفتم/ ۳۵۸

دروازه‌ی کوفه و ام حبیبه/ بازم از کثرت غم، سینه شریار شده/ ۳۶۰

خرابه شام و آمدن هنده/ باز از شام غم آباد، مرا یاد آمد/ ۳۶۴

تخمیس غزل نیر تبریزی/ داری سپهر! تیر دگر در کمان هنوز؟/ ۳۶۷

مصیبت حضرت رقیه بنت الحسین (ع) / عجب! ای سر مطهر! که ز راه لطف.../ ۳۶۹

مصیبت حضرت رقیه خاتون (ع) / رقیه گفت به چشمان اشکبار: پدر جان!/ ۳۷۰

تخمیس غزل حافظ/ عمه! بابم ز سفر با سر خونین آمد/ ۳۷۲

مصیبت حضرت فاطمه‌ی صغری (ع) (۱)/ بگفت فاطمه با چشم اشکبار: پدر جان!/ ۳۷۵

مصیبت حضرت فاطمه‌ی صغری (ع) (۲)/ مرغ رنگین! ز چه با شور و نوا آمده‌ای؟/ ۳۷۷

مصیبت حضرت فاطمه‌ی صغری (ع) (۳)/ شنیدم در وطن صغرای بیمار/ ۳۷۹

مصیبت حضرت زینب (ع) / شنیدم بعد مرگ نو جوانان/ ۳۸۱

مربع ترکیب سر نغمه‌ی معصومه (ع) و حضرت زینب کبری (ع) / بازم از حزن.../ ۳۸۳

۱۸. حضرت ابوالحسن (ع) و.../ ۳۸۷

ولادت حضرت قمر بنی هاشم (ع) / الباره! جلوه‌گر روی ابوالفضل آمده/ ۳۸۹

مدح و مصیبت حضرت سقایی (ع) / ز حق بطلد روضه‌ی جوار ابوالفضل/ ۳۹۱

مخمس مدح و مصیبت حضرت ابوالفضل (ع) / ای دل! ار خواهی طریق.../ ۳۹۳

مصیبت حضرت ابوالفضل (ع) / چو دید در حرم افغان ز قحط آب، ابوالفضل/ ۳۹۶

مصیبت حضرت عباس بن علی بن ابی طالب (ع) / بدست خنجر چو نور روی ابوالفضل/ ۳۹۹

مصیبت حضرت عبدالصالح (ع) / سقای کودکان من، مرا ز شرم!/ ۴۰۰

مدح حضرت قمر العشیره (ع) / ز پشت زین به زمین شد مرا تاراج! / ۴۰۲

مصیبت حضرت ساقی حرم (ع) / سکینه گفت به چشمان پر ز آب عر جبار/ ۴۰۴

تخمیس غزل نیر تبریزی/ ساقی! که اصل تجلاست هست از او/ ۴۰۶

مصیبت حضرت علی اکبر (ع) / بر زمین، شیرازه‌ی ام‌الکتاب افتاده است؟/ ۴۰۹

تخمیس غزل قاسم رسا/ آه! از جور سپهر و روش بیدادش/ ۴۱۱

مصیبت حضرت قاسم بن الحسن (ع) / گفت قاسم: در کف دونان گرفتارم، عمو!/ ۴۱۳

مصیبت حضرت قاسم بن الحسن (ع) / گفت قاسم: از شرار عشق، سوزانم، عمو!/ ۴۱۵

مصیبت حضرت عبدالله بن الحسن (ع) / تا که زد در حرم خسرو دین غم، خرگاه/ ۴۱۷

مربع ترکیب مصیبت فرزندان حضرت زینب کبری (ع) / بازم افتاده به تن از اثر.../ ۴۱۹

مصیبت حضرت مسلم بن عقیل علیه السلام / به زیر تیغ و این آخرین سلام من است / ۴۲۵

مصیبت نایب خاص امام حسین علیه السلام / به کوی عشق اول سالک راه وفا، مسلم / ۴۲۷

مصیبت سفیر کربلا / دلا! خون شوز رنج و ابتلای حضرت مسلم / ۴۲۹

مصیبت طفلان حضرت مسلم علیه السلام / آن که بهر مستمندان، سینه‌ی سوزان ندارد / ۴۳۱

مصیبت طفلان حضرت مسلم علیه السلام / ماند در کوفه ز مسلم، دو پسر / ۴۳۳

مصیبت حضرت حمزه علیه السلام / بنال ای دل از داغ مفخر اسلامیان، حمزه / ۴۳۶

مصیبت حضرت ابراهیم علیه السلام (فرزند حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله) / این شیندستم که... / ۴۳۸

۲۰. منظوم‌هی آذرستان (۱۱۱۰ بیت) / ۴۴۱

وحید / ابتدا بسم الله ذکر زبان / ۴۴۳

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله / حمد یکتا و درود کبریا / ۴۴۴

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام / مظهر الطاف داور، مرتضی است / ۴۴۶

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام / عصمت حق، فاطمه، بنت رسول / ۴۴۸

حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام / نور حق، فرزند پیغمبر حسن / ۴۴۹

حضرت امام حسین علیه السلام / نور نزد در، ما وور ایمان، حسین / ۴۵۱

حضرت امام سجاد علیه السلام / حجت علی بن الحسین / ۴۵۳

حضرت امام باقر علیه السلام / نور داور، باقر بحر عالم / ۴۵۴

حضرت امام صادق علیه السلام / حجت حق، نور داور، جعفر است / ۴۵۶

حضرت امام کاظم علیه السلام / سر سبحان، موسی کاظم / ۴۵۸

حضرت امام رضا علیه السلام / نور حق، شاه غریبان، بوالحسن / ۴۵۹

حضرت امام جواد علیه السلام / نور حق، فرزند پیغمبر، جواد / ۴۶۱

حضرت امام هادی علیه السلام / نور حق، شمس هدی، هادی دین / ۴۶۳

حضرت امام عسکری علیه السلام / نور حق، مرآت جانان، عسکری / ۴۶۴

حضرت صاحب الزمان علیه السلام / نور حق، کنز خفا، صاحب زمان / ۴۶۶

نامه نوشتن کوفیان / باز دارم داستانی جان‌گداز / ۴۶۸

حرکت از مدینه / سیط احمد، مفخر آل خلیل / ۴۶۹

جناب مسلم بن عقیل علیه السلام (۱) / باز بر جانم شرار غم فتاد / ۴۷۱

جناب مسلم بن عقیل علیه السلام (۲) / آه! مسلم، بی کس و بی یار شد / ۴۷۴

جناب هانی بن عروه علیه السلام / باز خواهم شورشی از سر کنم / ۴۷۶

حرکت از مکه و خبر جناب مسلم رضی الله عنه / چون ز کعبه شد عزیز مصطفی / ۴۷۸

خطاب به زمین گریلا / گریلا! خوش زی! که مهمان آمده / ۴۸۰

ورودیه / خیمه زد سلطان دین در گریلا / ۴۸۲

عطش / بسته شد از کید و ظلم کوفیان / ۴۸۳

وقایع شب عاشورا / شام عاشورا عزیز بوترب / ۴۸۵

بازماندگان از اصحاب / در شب عاشور، سبط مصطفی / ۴۸۷

جناب حرّ ریاحی رضی الله عنه / شاه عطشان، مظهر ربّ مجید / ۴۸۸

جناب حبیب بن مظاهر رضی الله عنه و جناب مسلم بن عوسجه رضی الله عنه / چون حبیب بن... / ۴۹۲

جناب عاص بن شیب رضی الله عنه و جناب شاذب رضی الله عنه / دید چون بن سعد از آن صد هزار / ۴۹۵

جناب جون رضی الله عنه (غلام سیاه امام حسین رضی الله عنه) / باز خواهیم دیده را دریا کنم / ۴۹۸

جناب غلام ترک رضی الله عنه / باز سوزم ز آه، جان خاص و عام / ۵۰۰

جناب و ب رضی الله عنه / درون وهب رخصت گرفت از شاه دین / ۵۰۲

حضرت علی رضی الله عنه / چون حسین را کار ز اعدا گشت تنگ / ۵۰۴

حضرت علی رضی الله عنه / چون علی اکبر به جسم چاک چاک / ۵۰۶

حضرت علی اکبر رضی الله عنه (۳) / ده دب، چون ناله‌ی اکبر شنید / ۵۰۷

حضرت قاسم بن الحسن رضی الله عنه (۱) / دید اسم چون به دشت گریلا / ۵۰۹

حضرت قاسم بن الحسن رضی الله عنه / ده مظا مان، ندیو ملک دین / ۵۱۰

حضرت ابوالفضل العباس رضی الله عنه (۱) / دید چون بس، سالار سپاه / ۵۱۲

حضرت ابوالفضل العباس رضی الله عنه (۲) / باز خواهیم دیده را دریا کنم / ۵۱۴

حضرت ابوالفضل العباس رضی الله عنه (۳) / شاه دین را چون در دین / ۵۱۶

حضرت علی اصغر رضی الله عنه / شه چو برزد ناله‌ی واغربتا / ۵۱۸

وداع (۱) / شاه مظلومان، غریب نینوا / ۵۲۲

وداع (۲) / شاه دین چون عزم قربان گاه کرد / ۵۲۴

وداع با حضرت سکینه خاتون رضی الله عنها / شاه را چون شد وداع آخرین / ۵۲۶

حضرت عبدالله بن حسن رضی الله عنه / دید عبدالله ز درب خیمه گاه / ۵۲۷

گودال قتلگاه / زیر تیغ شمر، سلطان حجاز / ۵۳۱

عصر یازدهم / چون روان از گریلا شد سوی شام / ۵۳۲

حضرت زینب کبری رضی الله عنها در قتلگاه / آه! از آن ساعت که با افغان و آه / ۵۳۴

حضرت سکینه رضی الله عنها در مقتل / آه از آن ساعت که با چشمان تر / ۵۳۶

کوفه و خطبه‌ی حضرت زینب کبری رضی الله عنها / باز شرح کوفه آمد در میان / ۵۳۸

مجلس ابن زیاد لعنة الله عليه / باز مندر سینه دل آمد به داد / ۵۴۱

تنور خولی لعنة الله عليه (۱) / تا سر شه را مکن شد در تنور / ۵۴۲

تنور خولی لعنة الله عليه (۲) / رأس شه مطبخ خولی چو شد وادی طور / ۵۴۵

حضرت رقیه خاتون علیها السلام / افتادن از ناله / کودکی از عترت خیر الانام / ۵۴۶

دیر راهب نصرانی / دید دیرانی چو آن غوغای عام / ۵۴۹

ورود به شهر شام / باز روزم در نظر آمد چو شام / ۵۵۱

مجلس یزید لعنة الله عليه / گفت زینب با یزید بی حیا: / ۵۵۳

خطبه ای امام سجّاد علیه السلام در مسجد شام / حجت حق روی منبر جا گرفت / ۵۵۵

آمدن هنده به خرابه / هنده، سر وقت اسیران بلا / ۵۵۸

حضرت رقیه خاتون علیها السلام / مژده! عمه! شام هجرم شد سحر / ۵۵۹

عزاداری در شهر شام / چون به شام پربلا شد انقلاب / ۵۶۱

حرکت! شام به / اهل بیت شاه دین با صد نوا / ۵۶۳

اربعین آمد / جابر / دارم ناله های آتشین / ۵۶۴

ورود به مدینه / بن / شیر / ام / زین العابدین / ۵۶۶

حضرت زینب علیها السلام سر سار / مادر و جدش / آه! کز شام بلا با صد خزن / ۵۶۷

آمدن مرغ های خون آلود به مدینه / این / شنیدستم که در کربلا / ۵۷۰

حضرت فاطمه صغری علیها السلام و جدش / م سلسله / جان! مژده که بایم از سفر / ۵۷۳

حضرت ام البنین علیها السلام در بقیع / باز در سد / هم و محنت، قرین / ۵۷۴

۲۱. پند و اخلاق «غزل» / ۵۷۷

(۱) اندازه گیری در معاش / آن که را بهر معاش، اندازه ای / کار نیست / ۵۷۹

(۲) خودسری و طغیان / بشر از خواب غفلت، آن زمان بیدار / ۵۸۱

(۳) لطف خداوند / خدا ز حال دل خستگان خبر دارد / ۵۸۳

(۴) مردان خدا / دلا! همیشه کسانی که صاحب نظرند / ۵۸۵

(۵) مال و اولاد / مرد عاقل ز خدا مُلک، تمنا نکند / ۵۸۷

(۶) گنج دانش / توبه آن کرد که میل گنه، آخر نکند / ۵۸۹

(۷) علم و عمل / ای دل! از گفتار بگذر، سعی در کردار کن / ۵۹۱

(۸) دست و زبان / ای دل! عنان دست و زبان را رها مکن / ۵۹۳

(۹) گره گشایی / ای دل! از نتوان گشایی عقد از کار کسی / ۵۹۵

(۱۰) افراط و تفریط / پندی نبوش، جانا! تا آن که در نمایی / ۵۹۷

- (۱) سید رضا مؤید/ بیا که قبله‌ی ابنای آدم است این جا/ ۶۰۱
- (۲) علی عدالتی مجد «منتظر»/ تا جهان باقی است در گوشم صدای «آذر» است/ ۶۰۳
- (۳) قاسم سروی‌ها «سروی»/ عاقبت استاد ما «آذر» ز دنیا در گذشت/ ۶۰۵
- (۴) محمد جواد غفورزاده «شفق»/ باز در اعماق جان من، شراری در گرفت/ ۶۰۷
- (۵) محمد علی صفری «زرافشان»/ جاری چو شد به سویم، عطر دغای «آذر»/ ۶۱۰
- (۶) سید رضا مؤید/ فرودین است و دل از غم، داغ است/ ۶۱۲
- (۷) احمد علوی (احمد حسین پور علویه)/ سلام! اهل خراسان! بهشت مال شماست/ ۶۱۸
- (۸) ۱۶۰۱ (یا علی) از سید محمد رستگار/ در نوحه سرایی «آذر» از جمله سر است/ ۶۲۴
- سید محمد رستگار/ در جمع که بود، خلوت دیگر داشت/ ۶۲۴
- سید محمد رستگار/ با یاد حسین، در و گوهر می‌سفت/ ۶۲۴
- سید محمد رستگار/ دنبال غم حسین با شادی رفت/ ۶۲۵
- سید محمد رستگار/ سر افته سرم به پای «آذر» می‌رفت/ ۶۲۵
- سید محمد رستگار/ در که شمع، گرمی مجلس بود/ ۶۲۵
- سید محمد رستگار/ پوانه شمع‌های مولایش بود/ ۶۲۶
- سید محمد رستگار/ شاگرد مانده از «آذر» بودیم/ ۶۲۶
- سید محمد رستگار/ ای ماه! که بر بیزه، سی دانی تو/ ۶۲۶
- (۱۷) قاسم سروی‌ها «سروی»/ رفت «آذر» از بهان، ما را دگر تنها گذاشت/ ۶۲۷
- (۱۸) سید محمد خسرو نژاد «خسرو»/ بر آل علی نوحه سرا شد «آذر»/ ۶۲۷
- (۱۹) سید رضا مؤید/ «آذر» که بود زنده به دل‌ها یادش/ ۶۲۷
- (۲۰) سید مجتبی شجاع/ یا لاله‌ی پرپر نما بعد از این/ ۶۲۷
- (۲۱) علی عدالتی مجد «منتظر»/ «آذر» که سرود نوحه‌های تو/ ۶۲۸

فهرست اشخاص/ ۶۲۹

کتاب‌نامه/ ۶۳۳

تصاویر/ ۶۳۹